

Pracovná skupina: Prezídium COPA, 23. a 24. septembra 2021

Spoločné prezídiá COPA a COGECA

Predsedali prezidentka COPA Christiane Lambertová (FR) a prezident COGECA Ramon Armengol (ES).

Výmena názorov s Tassosom Haniotisom (DG AGRI) o technickej správe JRC o potenciálnych dopadoch vybraných cieľov stratégií F2F a v oblasti biodiverzity

(Prezentácia je priložená v samostatnej prílohe k správe v českom jazyku.)

Štúdia JRC *Modelovanie environmentálnych a klimatických ambícií v poľnohospodárskom sektore pomocou modelu CAPRI* predstavuje modelovaný scenár ambiciózneho vykonávania návrhov reformy SPP na meranie účinku na poľnohospodárstvo EÚ, vrátane 4 kvantitatívnych cieľov stanovených v stratégiách F2F a v oblasti biodiverzity, ktoré boli zohľadnené v odporúčaní Komisie členským štátom pri príprave ich strategických plánov SPP. Dopady sú modelované prostredníctvom 3 scenárov, z ktorých prvý nepredpokladá žiadnu zmenu SPP v porovnaní s jej vykonávaním v rokoch 2014 - 2020. Ďalšie 2 scenáre zahŕňajú potenciálne implementácie právneho návrhu SPP 2020+, a to ako s cieľovým využitím finančných prostriedkov fondu Next Generation EÚ, tak aj bez neho. Rozsah modelovania nezahŕňa všetky opatrenia stratégií. Výsledky naznačujú, že by dosiahnutie 4 cieľov v rámci súčasnej implementácie SPP prinieslo významné environmentálne prínosy v podobe zníženia emisií skleníkových plynov, amoniaku a hrubého prebytku živín (dusíka). Výsledky analýzy ďalej ukazujú na pokles výroby v EÚ a rozdiely v cenách a príjmoch u vybraných poľnohospodárskych výrobkov, zníženie produkcie by bolo spôsobené najmä obmedzením dusíka. Tento dopad je možné znížiť približne o pätinu, pokiaľ by bola SPP vykonávaná v súlade s právnym návrhom z roku 2018 a došlo by k urýchleniu prechodu na udržateľnejšie poľnohospodárstvo. Pri odvetviach, v ktorých došlo k zníženiu produkcie, by došlo k zvýšeniu cien, čo by bol pre poľnohospodárov pozitívny efekt. Ďalej sú v oboch scenároch zistené iba obmedzené dopady na medzinárodné trhy, EÚ tak zostane aj naďalej čistým vývozcom obilnín a mäsa. Na záver zástupca Komisie uviedol, že SPP môže pomôcť dosiahnuť ciele a urýchliť prechod na udržateľnejšie poľnohospodárstvo v EÚ, no úspech závisí od ambícií opatrení v strategických plánoch SPP členských štátov. Preto je potrebné zamerať sa na jej dokončenie v súlade s Európskou zelenou dohodou. Ďalšie štúdie budú nasledovať.

Diskusia:

IE reprezentant upozornil na vysoké ceny hnojív v EÚ, pričom Komisia odmieta zrušiť antidumpingové clá uvalené v roku 2019. Ďalej sa zaujímal, či sú spotrebitelia pripravení na zníženie produkcie potravín v EÚ a nárast cien potravín a či je Komisia pripravená poskytnúť poľnohospodárom kompenzácie.

ES reprezentanti poukázali na skutočnosť, že ciele stratégií predstavujú riziko straty konkurencieschopnosti EÚ poľnohospodárov a podľa nich je nevyhnutné nájsť rovnováhu

medzi ekonomickou, sociálnou a environmentálnou stránkou udržateľnosti.

DK reprezentant upozornil, že obmedzené chovy ošípaných v EÚ budú nahradené chovom v tretích krajinách s väčšími dopadmi na životné prostredie a klímu.

DE reprezentant uviedol, že poľnohospodári podporujú zmenu, ale zmena je možná iba za finančnej podpory EÚ a väčšie ambície sa prejavujú vo výsledných cenách produktov.

Zástupca Komisie v reakcii odpovedal, že Komisia si je vedomá dôležitosti potravinového zabezpečenia, súhlasil s tým, že rastúcu celosvetovú populáciu bude treba uživiť, ale upozornil, že počet súčasných poľnohospodárov je nižší ako pred 10 rokmi. Vyjadril svoje presvedčenie, že EÚ poľnohospodárstvo má kapacitu na naplnenie požadovaných cieľov, kľúčové však budú strategické plány SPP. K pripomienkam o financovaní uviedol, že rozpočet SPP je daný a treba s ním žiť. Za zásadné označil monitorovanie vykonávania politiky, čo umožní opraviť možné chyby a viac zohľadniť realitu.

Prezidentka Copa vyjadrila svoj nesúhlas s prístupom Komisie, nie je možné akceptovať pokles produkcie a narastajúce ceny pre spotrebiteľov. Poľnohospodárske organizácie preto vyzývajú svojich ministrov poľnohospodárstva, aby odmietli navrhované ciele F2F a dopady v podobe zníženia produkcie v EÚ.

NL reprezentant sa zaujímal o dopady na globálne potravinové zabezpečenie, pokiaľ EÚ implementuje ciele oboch stratégií.

SE reprezentant uistil, že poľnohospodári sú pripravení prispieť svojou činnosťou v boji proti klimatickej zmene, ale otázkou je ako. Upozornil na viacero štúdií, ktoré majú rovnaké závery – pokles produkcie o 10-20 % a nárast cien o 20-50 %. Zaujímal sa, či je Komisia pripravená akceptovať tento nárast cien vzhľadom na očakávané protesty v uliciach (ako v roku 2008) a nedostatok potravín na globálnych trhoch.

Zástupca Komisie uviedol, že klimatická zmena je globálny problém a ten vyžaduje globálne riešenie, ktoré však potrebuje lídra. Je zrejmé, že pokiaľ by EÚ v poľnohospodárstve reagovala osamotene, došlo by k dopadu v podobe presunu produkcie. Takisto je pravda, že hlavným faktorom ovplyvňujúcim výber potravín spotrebiteľmi je cena. Nové, alternatívne technológie môžu pomôcť zachovať nízke ceny.

EE reprezentant upozornil na pretrvávajúce nízke ceny potravín (napr. ceny mlieka sú stále už 10 rokov), zatiaľ čo výrobné náklady rastú, preto treba riešiť otázku, odkiaľ financovať potrebné investície na plnenie cieľov stratégie F2F.

Zástupca Komisie uviedol, že je potreba predstaviť konkrétne príklady, čo poľnohospodárstvo pre verejnosť skutočne robí. Na záver uviedol, že dúfal, že sa poľnohospodárom štúdia JRC bude páčiť.

Schválenie rozpočtu C-C na rok 2022

Celkové rozpočtové výdaje na rok 2022 predstavujú 5 934 620 EUR.

Rozpočet bol schválený s poznámkou, že proti sa postavili organizácie PT a NL (z dôvodu nemožnosti návrh rozpočtu náležite prediskutovať).

Rozpočet na rok 2022 zahŕňa návrh na zníženie členských príspevkov o 5 % pre riadne členské organizácie vzhľadom na to, že finančné rezervy sú viac než dostatočné.

Prezídium COPA

Predseda Christiane Lambertová (FR).

Prehľad aktivít je na portáli AgriInfo.

Harmonogram prezídií C-C na rok 2022 (24. – 25. 2., 28. – 29. 4., 16. – 17. 6., 22. – 23. 9., 1. – 2. 12.) bol prijatý bez námietok.

Diskusia s Fionou Simsonovou, prezidentkou austrálskej Národnej federácie poľnohospodárov (NFF) o úsilí poľnohospodárov týkajúceho sa zmeny klímy

Fiona Simsonová predstavila základné údaje o austrálskom poľnohospodárstve: v rokoch 2020 – 2021 predstavovalo hodnotu 66 mld. dolárov, pričom 2/3 produkcie boli určené na export. V Austrálii operuje cca 87 000 poľnohospodárskych podnikov. Poľnohospodárstvo je príjmom veľmi malej štátnej podpory/dotácií (2 %). Odvetvie červeného mäsa znížilo svoje emisie CO₂ o 56,7 % oproti roku 2005. Čo sa týka využitia pôdy, iba 8 % austrálskej pevniny je vhodných na pestovanie plodín. Keďže treba zvyšovať povedomie spoločnosti a neziskových organizácií o prínosoch poľnohospodárov, NFF zahájila komunikačnú kampaň, v rámci ktorej zdieľa pozitívne príbehy austrálskych poľnohospodárov v otázke ochrany klímy. Kampaň má zatiaľ 5 mil. interakcií naprieč sociálnymi médiami. Z ďalších prijatých iniciatív spomenula cieľ dosiahnuť uhlíkovú neutralitu v odvetví červeného mäsa do roku 2030. Kľúčovým mechanizmom pre poľnohospodárov je Fond na zníženie emisií (ERF), ktorý zaisťuje účasť poľnohospodárov na trhu s uhlíkom. Poľnohospodári takisto investujú do znižovania emisií prostredníctvom čistej energie – NFF je spoluautorom praktickej príručky na zníženie spotreby energie a emisií na farme.

Diskusia:

Prezidentka Copa sa informovala na zdroje financovania a prístup k ERF, IT reprezentant chcel vedieť, ako austrálski poľnohospodári riešia zníženie metánu zo živočíšnej výroby.

Simsonová odpovedala, že ERF je vládny, jeho hlavné zameranie je na trh s uhlíkom. Možnosti zníženia metánu predstavuje napr. zlepšenie kvality pastvín (emisie metánu sú vyššie na pastvinách s vyšším obsahom vlákna).

Na otázku UK reprezentanta, či príjmy z predaja uhlíkových kreditov skutočne zostávajú poľnohospodárom, Simsonová uviedla, že poľnohospodári si môžu dobrovoľne vybrať

schémy, na základe ktorých môžu získať uhlíkové kredity. Podľa nej je dôležité, aby kredity boli obchodovateľné na medzinárodných trhoch, pričom primárnou úlohou poľnohospodárov musí zostať produkcia potravín.

Schválenie návrhu stanoviska C-C ku konceptu udržateľnosti

Sekretariát C-C pripravil návrh vlastného stanoviska ku konceptu udržateľnosti pre možnosť aktívnejších diskusií s EÚ inštitúciami. Stanovisko predkladá vlastný výklad pojmu udržateľnosť, zohľadňujúci ekonomické, environmentálne a sociálne potreby poľnohospodársko-potravinárskeho odvetvia.

Diskusia:

AT reprezentant podporil návrh sekretariátu, navrhol doplniť poznámky o nutnosti zaistenia budúcich investícií poľnohospodárom, IT reprezentantka požiadala o zmenu časti dokumentu o reciprocite medzinárodných obchodných dohôd.

Sekretariát písomné návrhy zváži a prípadne zapracuje do návrhu.

Aktualizované informácie o procese reformy SPP a Európskej zelenej dohody

Politická dohoda o reforme SPP sa dosiahla v júni, o nariadeniach k SPP 2020+ hlasoval výbor AGRI 9. 9. 2021, všetky 3 správy boli prijaté väčšinou (80 %). Ďalej bude o nich hlasovať plenárne zasadnutie Európskeho parlamentu (v týždni od 22. 11. 2021). Sekretariát C-C dôrazne odporučil, aby členské organizácie sledovali prípravu národných strategických plánov SPP, sám bude pokračovať v dialógu s DG AGRI ohľadom prípravy sekundárnej legislatívy SPP. Dňa 23. 9. zaslal organizáciám návrhy delegovaných aktov, vyzval na zaslanie pripomienok.

Stratégia Z farmy na stôl (F2F) a stratégia v oblasti biologickej rozmanitosti

Na úvod prezidentka Copa referovala o výmene názorov so zástupcom DG AGRI, skritizovala jeho zlahčujúce vyjadrovanie a upozornila na veľký lobbying neziskových organizácií. Otázkou je, ako upozorňovať na negatívne dopady cieľov stratégie F2F, pričom očakávané zníženie produkcie je v rozpore so zaistením potravinového zabezpečenia.

Generálny sekretár uviedol, že závery všetkých vykonaných štúdií (USDA, Coceral, JRC) ukazujú, že stratégia F2F a v oblasti biodiverzity budú mať zásadný dopad na poľnohospodársku produkciu v EÚ. C-C na budúci mesiac vydajú nové prehlásenie pri príležitosti zverejnenia štúdie univerzity vo Wageningene, preto je potrebné prediskutovať spôsob, akým je vhodné túto správu šíriť.

Výbory AGRI a ENVI hlasovali o správe 9. a 10. 9. 2021, správa bude ďalej predložená na

schválenie plenárnemu zasadnutiu Parlamentu v druhej polovici októbra. Z pohľadu C-C obsahuje výsledná správa aj 6 kontroverzných kompromisných návrhov, pri ktorých sa bude usilovať o ich odstránenie alebo aspoň zmenu. Sekretariát sa preto bude snažiť o odklad plenárneho hlasovania o F2F, bude o tom rokovať s europoslancami Dorfmannom a Linsom.

Diskusia:

DK reprezentant podporil komunikačnú a lobbistickú stratégiu sekretariátu aj kritickejší prístup. Ďalej upozornil, že správa Parlamentu k F2F nepredstavuje legislatívny text.

ES reprezentant tiež podporil iniciatívu sekretariátu, je potrebné, aby Komisia vykonala posúdenie dopadov.

Prezidentka Copa vyzvala k aktivite na sociálnych sieťach a pri komunikácii s médiami.

Vývoj pri stratégii v oblasti biologickej rozmanitosti je paralelný so stratégiou F2F, preto aj lobbistické akcie budú podobné, požadujúce realistické ciele.

Balíček Fit for 55

Júlový balíček je jednou z najširších iniciatív Komisie, ktorá bude znamenať rad dopadov na najrôznejších úrovniach, bude sa preto riešiť v dotknutých pracovných skupinách.

Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM) C-C všeobecne podporujú. Z pohľadu poľnohospodárstva je v návrhu na vytvorenie CBAM problematické to, že zatiaľ, čo poľnohospodárstvo je z CBAM vyradené, na hnojivá sa mechanizmus vzťahuje. Sekretariát navrhuje nájsť riešenie a vhodné koordinované reakcie v rámci dotknutých pracovných skupín. Preto C-C navrhujú odvetvie hnojív z CBAM vylúčiť.

Diskusia:

DK reprezentant vyjadril obavy z presunutia časti poľnohospodárskej produkcie z niektorých členských štátov s vyššími redukčnými cieľmi do iných, príp. mimo EÚ.

UK, IE aj ES reprezentanti upozornili na už teraz vysoké ceny hnojív, odporúčili prijať silnú pozíciu k antidumpingovým clám EÚ na dusíkaté hnojivá.

Prezidentka Copa upozornila na paralelné stratégie a balíčky, odporúčila prijať ku všetkým jednu ucelenú stratégiu.

Informácie o verejnej konzultácii k revidovaným pokynom na podporu ochrany klímy, energie a životného prostredia (CEEAG)

Sekretariát C-C odpovedal v júli na verejnú konzultáciu k revidovaným pokynom, kde zdôraznil svoje obavy ohľadom odvetvia biopalív a záhradníctva.

Stratégia EÚ v oblasti lesníctva

Novú stratégiu EÚ v oblasti lesníctva zverejnila Komisia 16. 7. 2021, jej hlavným cieľom je stanoviť víziu a konkrétne opatrenia na zlepšenie množstva a kvality lesov EÚ, na posilnenie ich ochrany, obnovy a odolnosti. C-C na stratégiu už zareagovala negatívnym prehlásením a spoločnou tlačovou správou. Dňa 4. 10. podporí akciu, ktorú vo Viedni usporiadajú organizácie AT vlastníkov lesov, vlády AT, SE a FI už Komisiu vyzvali, aby oblasť politiky týkajúcej sa lesov ponechala v kompetencii členských štátov.

Diskusia:

FI reprezentant zdôraznil, že neexistuje jeden typ „európskeho lesa“, naviac Komisia nemá mandát k tvorbe politík týkajúcich sa lesov.

Jeho vyjadrenie podporili aj prezidentka Copa a PL reprezentant.

Udržateľné financovanie a taxonómia

Generálny sekretár označil vývoj hlasovania o návrhoch 3 uznesení k prvému delegovanému aktu v Parlamente za zaujímavý. Obsahuje 6 kritérií týkajúcich sa environmentálnych cieľov spojených so zmierňovaním a prispôbovaním sa klimatickým zmenám.

Finálnu správu by platforma mala zverejniť na konci roka 2021. C-C navrhujú odmietnuť správu aj kritériá navrhnuté platformou. Sekretariát sa kriticky vyjadril k nedemokratickému procesu a spôsobu práce platformy.

Diskusia:

SE aj FI reprezentanti upozornili na značné zastúpenie „zelených“ v platforme, pričom expertom reprezentujúcim napr. lesníctvo nie je poskytnutý žiadny priestor a je prakticky nemožné, aby presadili racionálne kritériá. Takisto je nevyhnutné zohľadniť špecifické podmienky v jednotlivých členských štátoch aj rôzne spôsoby lesného manažmentu.

Informácie a výmena názorov na medzinárodný obchod a situáciu na trhu

Sekretariát uviedol, že vývoj v Číne, USA, FR a UK spôsobuje narušenie trhu a medzinárodného obchodu.

Ukrajina: Uzavierajú sa prípravy na revíziu obchodnej dohody.

Brexit: Pretrvávajú problémy so sadbovými zemiakmi. Sekretariát vyzval Komisiu na nájdenie vhodného mechanizmu na uľahčenie vzájomného obchodu. Komisia reagovala prehlásením, že predložené možné riešenie by nebolo v súlade s právnymi ustanoveniami rastlinolekárskej legislatívy EÚ.

PL reprezentant upozornil na veľmi zložitú situáciu na trhu s bravčovým mäsom – výskyt AMO spôsobil, že odvetvie nie je v PL profitabilné.

Informácie o spätnej väzbe z predsamitu UNFSS v Ríme a brífing o samite UNFSS v New Yorku

C-C na predsamite 26. – 28. 7. 2021 reprezentovala prezidentka Copa Christiane Lambertová, ktorá zdôraznila vynaložené úsilie poľnohospodárov na zlepšenie udržateľnosti potravinových systémov.

Hlavný samit sa konal v New Yorku (online) 23. 9. 2021, zástupca producentov počas neho predstavil Prehlásenie primárnych producentov.

Aktuálne informácie hlasovania plenárneho zasadnutia k návrhu uznesenia europoslancu Martina Häuslinga (DE, Zelení) o antimikrobiálnych látkach vyhradených na humánne použitie

Sekretariát informoval o návrhu uznesenia, ktoré plenárne zasadnutie odmietlo 15. 9. 2021. Sekretariát s ostatnými organizáciami zorganizoval kampaň za odmietnutie návrhu.

Informácie o oficiálnom prijatí nariadenia Komisie (EÚ) 2021/1372 zo dňa 17. 8. 2021, ktorým sa mení Príloha IV nariadenia (ES) č. 999/2001 o PAPs

Dňa 17. 8. 2021 Komisia oficiálne prijala nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1372, ktorým sa mení Príloha IV nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokiaľ ide o zákaz kŕmenia neprežúvavých hospodárskych zvierat iných než kožušinových živočíšnymi bielkovinami. Týmto nariadením Komisia znovu povoľuje používanie PAPs hydiny na kŕmenie ošipaných a prasacích PAPs na kŕmenie hydiny, ako aj používanie kolagénu a želatíny z prežúvavcov v krmivách neprežúvavcov. Takisto sa povoľuje používanie hmyzích PAPs na kŕmenie ošipaných a hydiny. Nariadenie vstúpilo do platnosti 6. 9. 2021.

Spätná väzba na antidumpingovú kampaň C-C týkajúcu sa kvapalných dusíkatých hnojív (UAN)

Blesková mediálna kampaň #DumpTheAntidumping bola zahájená 6. 9. 2021 s cieľom urgovať Komisiu k opätovnému otvoreniu šetrenia dopadu antidumpingových ciel na hnojivá. Dosah kampane na sociálnych sieťach bol obmedzený, sekretariát preto vyzval na väčšie zdieľanie členmi organizácií.